

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 25. Економічний аналіз

Освітня програма **Економіка, Економічна кібернетика**

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність **051 Економіка**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	5
4. Система оцінювання курсу	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	7
6. Ресурсне забезпечення	8
7. Контактна інформація	9
8. Політика навчальної дисципліни	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Економічний аналіз
Освітня програма	Економіка, Економічна кібернетика
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 90 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3074

2. Опис дисципліни

Умови ведення господарської діяльності вимагають розробки нових і вдосконалення вже існуючих систем, методів, методик, прийомів та інших засобів управління, спрямованих на підвищення його ефективності. Важливе значення при цьому належить економічному аналізу, з допомогою якого формується необхідна інформація для прийняття управлінських рішень. Саме аналітичне обґрунтування управлінських рішень сприяє отриманню суб'єктом господарювання позитивних економічних результатів за умови оптимального використання наявних ресурсів. Особливо актуальною ця задача є у зв'язку з посиленням конкуренції, глобалізацією бізнесу, збільшенням підприємницьких ризиків.

Мета курсу - формування системи теоретичних знань та практичних навичок з теорії та методології економічного аналізу, методики й організації аналізу основних аспектів діяльності підприємства, окремих економічних явищ і процесів, а також набуття практичних навичок щодо використання здобутих знань на практиці.

Мета реалізується через цілі:

1. оволодіти фундаментальними поняттями економічного аналізу необхідними для аналітичного дослідження діяльності підприємств, окремих її аспектів, явищ і процесів;
2. вміти застосовувати теоретичні знання для розробки та прийняття оптимальних управлінських рішень;
3. засвоїти методику економічного аналізу, основні його методичні прийоми та способи, зокрема методи первинної обробки даних, факторного

аналізу, економіко-математичні, евристичні та експертні методи, а також набути практичних навичок щодо їх використання на практиці;

4. вміти проводити аналіз виконання плану показників діяльності підприємства: обсягу виробництва, збуту продукції, використання трудових ресурсів, продуктивності праці, коштів на оплату праці, собівартості продукції, прибутку, рентабельності;

5. оцінювати вплив факторів на виконання планів основних показників;

6. оцінювати резерви підвищення ефективності роботи підприємства.

Компетентності

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК04. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК06. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач

СК07. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Програмні результати навчання

ПР04. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПР06. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПР07. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів

розвитку економічної науки.

ПР11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних та трудових відносин

ПР12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР14. Визначати та планувати можливості особистого та професійного розвитку

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Сутність економічного аналізу та його роль в системі управління виробництвом	Ознайомитись з предметом, завданнями та об'єктами економічного аналізу. Зрозуміти суть аналітичного процесу та його складових. Вивчити методи та ознайомитись з методиками проведення економічного аналізу. Навчитися застосовувати методи порівняння, балансовий і сальдовий методи в прикладному економічному аналізі. Вивчити методи елімінування, методи відносних та середніх величин, динамічних рядів, статистичних таблиць. Ознайомитись зі структурою економіко-математичних методів та задачами, котрі вирішуються з їх допомогою.	4	Тести в СДН питання, кейси
2.	Інформаційне забезпечення економічного аналізу.	Усвідомити суть та задачі формування інформаційної база економічного аналізу. Ознайомитись зі складом та сформувані навички проведення аналізу фінансової звітності.	4	Тести в СДН питання, задачі
3.	Аналіз виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства.	Ознайомитись з завданнями аналізу виробництва та реалізації продукції. Навчитися формувати інформаційну базу для проведення аналізу виробництва та реалізації продукції. Сформувані навички проведення аналізу динаміки виробництва та реалізації продукції. Навчитися проводити аналіз впливу факторів на зміну обсягів реалізованої продукції, аналіз якості та конкурентоспроможності	8	Тести в СДН питання, задачі

		продукції.		
4.	Аналіз ефективності використання трудових ресурсів і фонду оплати праці.	Ознайомитись з завданнями та джерелами економічного аналізу. Навчитися проводити аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Сформувати навички проведення аналізу використання робочого часу, аналізу продуктивності праці. Навчитися розробляти рекомендації щодо виявлення резервів підвищення продуктивності праці.	8	Тести в СДН питання, задачі
5.	Аналіз основних засобів.	Навчитись проводити аналіз наявності та структури основних засобів, аналіз руху та технічного стану основних засобів. Сформувати навички формування інформаційної бази та проведення аналізу ефективності використання основних засобів.	10	Тести в СДН питання, задачі
6.	Аналіз наявності та використання матеріальних ресурсів.	Навчитись проводити аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання, аналіз впливу факторів предметів праці на зміну обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства, а також розробляти рекомендації щодо підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами.	8	Тести в СДН питання, задачі
7.	Аналіз операційних витрат.	Навчитись класифікувати витрати підприємства. Зрозуміти мету, завдання та основні вимоги до інформаційного забезпечення аналізу витрат. Сформувати навички проведення аналізу узагальнюючих показників операційних витрат, аналізу прямих матеріальних витрат, аналізу прямих витрат на оплату праці, аналізу непрямих витрат, аналізу фонду оплати праці.	6	Тести в СДН питання, задачі
8.	Аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємств	Розвинути навички проведення аналізу фінансових результатів від основної операційної діяльності, аналізу рівня рентабельності підприємства, аналізу основного та оборотного капіталу. Навчитися застосовувати моделі управління запасами в практиці	12	Тести в СДН питання, задачі

	ва	<p>управління оборотними активами. Навчитися проводити аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства. Аналіз джерел фінансування підприємства. Загальна оцінка джерел фінансування підприємства. Формування досвіду проведення аналізу власного та залученого капіталу. Навчитися розробляти моделі аналізу фінансового стану підприємства та прогнозування його банкрутства. Навчитися аналізувати показники фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності, ділової та ринкової активності підприємства. Навчитися застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень щодо підвищення фінансової стійкості та прибутковості підприємства.</p>		
--	----	--	--	--

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки.</p> <p>Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за всі види контролю знань.</p>	
	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Лекційні заняття (тести в СДН)	20
	Практичні заняття та розрахункові роботи	25
	Самостійна робота	5
	Екзамен	50
	Максимальна кількість балів	100
<p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє</p>		

	<p>науковими термінами; <i>“добре”</i> – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; <i>“задовільно”</i> – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; <i>“незадовільно”</i> – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання та захист трьох розрахункових робіт. Варіант розрахункових робіт відповідає порядковому номеру студента в журналі академічної групи. Розрахункові роботи студент виконує і надсилає на електронну пошту викладача або створений Google-диск. Захист розрахункових робіт відбувається на практичних заняттях або в час, відведений для консультацій. Захист розрахункових робіт є можливим в онлайн форматі з використанням відповідних платформ за попередньою домовленістю з викладачем про дату і час проведення такого захисту. Роботи повинні бути виконані і захищені в терміни, визначені викладачем. За кожну розрахункову роботу студент отримує дві оцінки – за виконання та за захист. На захисті студент представляє результати своєї розрахункової роботи та дає відповіді на запитання які стосуються ходу виконання роботи та відповідного теоретичного матеріалу.</p> <p>В процесі оцінювання рівня написання розрахункової роботи звертається увага на своєчасність застосування відповідного інструментарію для вирішення задач розрахункової роботи, правильність графічної інтерпретації результатів побудови відповідних моделей, правильність розрахунків, грамотність та повноту формулювання проміжних та остаточних висновків до розрахункової роботи.</p> <p>В процесі оцінювання захисту розрахункової роботи звертається увага на рівень володіння теоретичним матеріалом, необхідним для виконання розрахункової роботи, орієнтування студента в основних етапах виконання завдань, вміння формулювати висновки до роботи.</p>
Практичні заняття	<p>Під час практичних занять студенти беруть участь в розв’язуванні задач, передбачених курсом. Крім того, студенти мають можливість захистити попередньо виконані розрахункові роботи</p>
Самостійна робота	<p>Студент опрацьовує теми, що передбачені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання.</p>
Умови допуску до підсумкового	<p>Виконання всіх передбачених форм роботи, відсутність негативних оцінок, невідпрацьованих пропущених занять.</p>

контролю	Студенти, які в установлений термін не виконали усіх форм роботи і (або) отримали менше 25 балів за поточний контроль та іспит направляється на талон № 2. До того часу, студенти мають виконати/доопрацювати всі форми роботи. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються і входять у загальну систему оцінювання знань. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається за допомогою методів усного опитування чи тестування в системі дистанційного навчання
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової оцінки (максимальна оцінка – 100 балів). Підсумкова оцінка виставляється в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, виконання та захисту розрахункових робіт, проходження тестів в системі дистанційного навчання, контролю самостійної роботи, підсумкової контрольної роботи та екзаменаційної оцінки.

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття (залежить від розподілу у розділі І)																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	4	4	2		2		2		2		2		2					20
Семінарські з-тя				4		4		4		4		4		3		2		25
Самостійна р-та															5			5
Екзамен																	50	50
Всього за заняття	4	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	3	5	2	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, пакет прикладних програм OpenOffice, MS Office, роздатковий матеріал
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С. та ін. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства [Текст]: навч. посібник / Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С. та ін. - Рек. МОН; 2-ге вид., перероб. та доп. К.: ЦУЛ, 2007. - 400 с. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз [Текст]: навч. Посібник. К.: ЦУЛ, 2009. - 256 с. Гуменюк В.В. Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі [Текст] : навч. посіб. Ів.-Франківськ: Плай ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2009. - 260 с. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і 	

практика [Текст]: підручник/за ред. проф. А. Г. Загороднього .-2-ге вид., перероб. і доп. Львів: Магнолія 2006, 2007 .-440 с.

5. Череп А.В. Економічний аналіз [Текст]: навчальний посібник .-Рек. МОН . К.: Кондор, 2009 .-160 с.

6. Шкроміда В.В., Угрин М.В. Економічний аналіз за видами діяльності. Практикум [Текст]: метод. посібник. Ів.-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2007 .-90 с.

7. Шкроміда В. В., Шкроміда Н.Я. Оцінювання економічного потенціалу господарюючих суб'єктів в ринковому середовищі [Текст]: монографія Ів.-Франківськ: Вид-ць Кушнір Г.М., 2013 .-194 с.

8. Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук, В.В. Костанецький та ін Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій [Текст]: навч. посібник/ за ред. К.Ф. Ковальчука .-Рек. МОН К.: ЦУЛ, 2012 .-328 с.

9. Акімова О. В. Економічний аналіз : посібник. / О.В. Акімова. – Краматорськ : ДДМА, 2016. – 83 с.

10. Волкова Н.А. Організація та методика економічного аналізу: навч. посіб. / Н.А. Волкова, Н.Е. Подвальна – Одеса, ОДЕУ, ротاپронт, 2013.– 267 с.

11. Кулик А.В. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник. К. 2018. – 452 с.

12. Економічний аналіз: навч. посіб. / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. За ред. Волкової Н.А. – Одеса: ОНЕУ, Ротاپронт. – 2015. – 310 с.

13. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.

14. Паршин Ю.І., Паршина О.А. Основи економічного аналізу: Навч. Посібник - Дніпро: «ФОП Дробязко С.І.», 2020. - 180 с.

15. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Рівне. 2017 – 156 с.

16. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є. В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2014. – 536 с.

17. Шкроміда В. В., Василюк М. М., Гнатюк Т. М. «Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання». Посібник /Шкроміда В. В., Василюк М. М., Гнатюк Т. М. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2016 – 219с

18. Пілько А.Д. Оцінка ефективності управління виробництвом на підприємстві лісового господарства: досвід застосування дискримінантних і прикладних економетричних моделей / А.Д.Пілько, А.М.Осташук // Бізнес Інформ. №7. 2017. – с.91-95.

19. Пілько А.Д. Моделювання процесу формування ринкової позиції агрохолдингів з урахуванням їхнього рівня прозорості / А.Д.Пілько, Б.Б.Потятинник // Бізнес-Інформ. №12. 2017. – с. 287-291.

20. Пілько А.Д. Моделювання процесу оптимізації структури бюджету маркетингових комунікацій інвестиційно-будівельної компанії / А.Д.Пілько, О.М.Чабан // Бізнес-інформ. №11. 2018. С. 167 – 173.

21. Pilko A. Experience of application of optimization and applied econometric

models in the practice of analysis of enterprise' marketing communications management efficiency / A.Pilko // Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine. Collective monograph. Edited by: Khudolei Veronika, Ponomarenko Tetiana – Prague. 2019. – 498 p., p. 428 – 448

22. Пілько А.Д. Застосування моделі оцінки потенціалу регіонального ринку товарів споживчого попиту в маркетинговому аудиті. Економіка та управління підприємствами: теорія, практика, перспективи розвитку: колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2021. 188 с., с. 108-112.

23. Пілько А.Д, Андрієшин Р.В. (2023) Аудит кредитного портфелю комерційного банку: порівняльний аналіз вітчизняних та закордонних підходів. Економіка та суспільство. No 55.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-26>

24. Пілько А.Д., Людкевич В.В. (2023) Напрями досліджень діяльності комерційного банку в контексті формування моделей оцінювання та аналізу його роботи. Економіка та суспільство. No 56

DOI:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-12>

25. Пілько, А., & Вітовська, А. (2024). ПРОГНОЗУВАННЯ ЗМІН ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА. Економіка та суспільство, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-53>

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет https://kek.pnu.edu.ua , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Пілько Андрій Дмитрович
Контактна інформація викладача	andriy.pilko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: <ul style="list-style-type: none">▪ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).▪ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція)▪ Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція)▪ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського
--------------------------	---

	<p><u>національного університету імені Василя Стефаника</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Наказ 1093 про створення комісії</u> ▪ <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</u> ▪ <u>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”</u> <p>Корисні посилання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/ • Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти https://academiq.org.ua/ • Закон України “Про запобігання корупції”- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18 • Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції» – https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX • Викривачі корупції (відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції) – https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/ • Вебінари “Академічна доброчесність” – https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/ • Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) – https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/ <p>При використанні AI-інструментів (напр., ChatGPT) дозволяється лише з посиланням на джерела</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом</p>

поведінка під час заняття	положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач _____ **Андрій ПІЛКО**